

18.12.2025

Julkinen

ASIA

Päätös poiketa YSA-alueiden rauhoitusmääräyksistä kasvillisuuden, puuston ja pensaiden poistamiseksi, laidunnukseen sekä selkärangattomien inventointiin yksityisillä luonnonsuojelualueilla YSA103376, YSA205206, YSA103378, YSA103382 Domarkobban, Kristiinankaupunki. Kohde sijoittuu Natura-alueelle FI0800134 Kristiinankaupungin saaristo.

VIREILLETULO

24.10.2025

HAKIJA

Metsähallitus, rannikon luontopalvelut, Aurelia Rådström

HAKEMUS

Metsähallituksen Luontopalvelut hakee poikkeuslupaa nuorten mäntyjen ja katajan poistoon paahdealueilta sekä kuluttamiseen polttokasojen hävittämisen yhteydessä. Heti, kun laiduntaja on sitoutunut hoitamaan aluetta, toteutetaan rantaniittyihin liittyvät toimenpiteet: metsänreunan harventaminen ja yksittäisten puustokeskittymien poisto rantaniityiltä sekä rantaniityn ja merenrannan välistä, mahdollisuuksien mukaan nurmilauhan jyrästä sekä mahdollisen lohkoaidan rakentaminen. Kolmannessa vaiheessa pyritään poistamaan myös 60-luvulla istutetut männyt ainakin osittain.

Tässä hakemuksessa haetaan selkärangattomia koskevasta rauhoitusmääräyksestä poikkeamiseen hyönteis- ja hämähäkinäytteiden keräämiseksi ja niitä koskevan inventoinnin järjestämiseksi Domarkobbanin saarella vuonna 2026. Kartoitus tehdään ensisijaisesti aktiivikartoitusmenetelmillä (haavi, karikkeen seulonta, poiminta, vesihaavi), mahdollisesti lisäksi kuoppapyydyksillä. Lupaa käyttää Sampsa Malmberg ja luvan piiriin voidaan lisätä tarvittaessa muita työntekijöitä tai konsultteja ilmoittamalla heidän nimensä ELY-keskukselle ennen inventointeihin ryhtymistä. Kartoituksen lajihavainnot tallennetaan Metsähallituksen LajiGIS-tietojärjestelmään. Näytteiden keruu voi tapahtua mairinnousurajoitussuosituksen aikana.

Tausta

Domarkobban on pitkänomainen saari Siipyyssä, Kiilin edustalla. Saari on aikojen saatossa ollut merkittävä mm. kalastajille ja saarella onkin ollut useita kalamajoja. Yksi niistä on olemassa edelleen, muut poistuivat käytöstä saaren rauhoituksen myötä. Saaren keskivaiheilla on myös jatulintarha. Saaren eteläosa ja länsiranta ovat pääosin kallioisia, mutta paikoin länsirannalla on myös rakkolevävalleja, kosteita niittyjä, ketolaikkuja ja somerikkorantoja. Itärannalla on kapeita, pääosin melko matalakasvuisia rantaniittyjä ja matala lietepohjainen poukama. Saaren poikki kulkee pitkittäissuunnassa harjumaan nummi, hiekka- ja soramuodostelma, joka on suurilta osin kasvanut umpeen mäntyä, katajaa, variksenmarjaa ja jäkälää.

Domarkobban on tärkeä pesimäpaikka useille lintulajeille ja saarella suositellaan maihinnousun välttämistä pesimäaikana. Saarella on pesinyt mm. haahkoja, merihanhia, selkälökkeja ja lapintiroja, mutta nykyään pesivistä linnuista ei ole tarkkaa tietoa. Saarella on pyydetty supikoiria. Toimenpidesuunnitelman toimien ei arvioida vaikuttavan pesimälinnustoon negatiivisesti, ja myös saaren rooli muuttolintujen levähdyspaikkana on huomioitu. Satakunnan alueen saaristolintuinventointien yhteydessä tullaan myöhempinä vuosina inventoimaan myös Domarkobbanin linnusto.

Avoimien rantaniittyjen tila on melko hyvä osalla niityistä. Rehevoitymisen seurauksena kuitenkin myös Domarkobbanilla matalakasvuiset niityt ovat hiljalleen muuttumassa lajistoltaan korkeakasvuisemmiksi ja yksipuolisemmiksi. Monimuotoisuuden ylläpitämiseksi saari otetaan laidunkäyttöön, laiduneläimenä lammas. Jotta lampaat eivät söisi kukkivia, matalakasvuisten rantaniittyjen kasveja koko saarelta ennen kasvien siementämistä, voidaan saareen rakentaa lohkoaita, jonka avulla voidaan säädellä laidunpainetta. Lisäksi niittyjä on tarpeen paikoin avata uudelleen paikoista, joissa puut ovat levittäytyneet rantaniitylle.

Avoimia nummia ja muita paahdeympäristöjä on jäljellä hyvin vähän, ja tässä hoitosuunnitelmassa esitetäänkin tämän heikentyneen elinympäristön ennallistusta. Sitä puoltaa myös asiantuntija-arvio, jonka mukaan saarella todennäköisesti on hyvin monimuotoinen hyönteis- ja hämähäkkieläinlajisto, ja monet saarella elävistä hyönteisistä ovat riippuvaisia myös paljaan hiekan alueista. Suunnitelmaan liittyen tullaan saaren hämähäkki-, kovakuoriais-, kaskas- ja nivelkärsäislajistoa inventoimaan.

Pitkän tähtäimen suunnitelmana on poistaa istutetut männyt saarelta lähes kokonaan. Tämän toimenpidesuunnitelman puitteissa kuitenkin määritellään vain ne alueet, joilta poistetaan nuoria mäntyjä, kuusia, katajaa ja pohjakasvillisuutta – tavoitteena on palauttaa nummi lähemmäksi sitä tilaa, jossa se oli noin 20-30 vuotta sitten.

Tähän suunnitelmaan sisältyy ehdotuksia useista työlajeista: laidunnus, aidan rakennus, puuston poisto, katajanraivaus, hakkuutähteen kasaus ja poltto (samalla pintamaan kulotus hieman polttokasoja laajemmalla alalla), nurmilauhan jysintä esim. pienen metsäkoneen kouralla, yhtenäisten, heinän aloilleen sitomien jäkälikköjen laikuttaminen pienellä kaivinkoneella, traktorilla tai pienellä ajokoneella (läjitetään kosteisiin ja varjoisiin paikkoihin) sekä lepän kantojen käsittely suolalla tai polttaminen. Pienet ruovikkoalueet voidaan kulottaa kevättälvella jään päältä tai ottaa vuosittain niitettäväksi. Koneitten jäljet häivytetään töiden päätyttyä. Osa töistä voidaan toteuttaa vapaaehtoisleirinä. Runkojen lauttaaminen pois saarelta voi olla tarpeen.

Toimenpiteet vaativat poikkeuslupaa ja suunnitelma ELY-keskuksen hyväksynnän.

Hakemus koski yksityisiä suojelualueita YSA103376, YSA205206, YSA103377, YSA103378, YSA103382

Maanomistajia on kuultu kirjeitse 28.11.-17.12.2025. Kuulemisen johdosta yksityisen suojelualueen maanomistaja koskien aluetta YSA103377 jätti mielipiteen, jossa kielsi kaikki toimenpiteet alueellaan. Hakija muutti hakemustaan mielipiteen johdosta niin, ettei alueelle YSA103377 kohdistu toimenpiteitä, eikä alueella suoriteta hyönteisinventointeja. Hakija hakee muilta maanomistajilta erikseen kirjallisen suostumuksen ennen toimenpiteiden toteuttamista.

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

ELY-keskus hyväksyy toimenpidesuunnitelman ja myöntää hakijalle luvan poiketa hakemuksen mukaisilla alueilla sijaitsevilla yksityisillä luonnonsuojelualueilla puuston poistoa ja puuston sekä kasvillisuuden luontaiseen kehityskulkuun puuttumiseen, aidan rakentamiseen sekä selkärangattomien pyydystämistä koskevista kielloista seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee puuston ja katajan raivausta toimenpidesuunnitelman mukaisesti.
2. Pesimälinnuston tarpeetonta häirintää tulee välttää.
3. Lupa on voimassa puuston ja katajien raivauksen, kasvillisuuden poiston, alueen aitaamisen, sekä hyönteisinventointien osalta myöntöhetkestä 31.12.2027 saakka.
4. Lupa laidunnuksen osalta on voimassa toistaiseksi.
5. Hakijalla tulee olla voimassa muut toiminnan edellyttämät luvat.
6. Hakija vastaa yhteydenpidosta maanomistajiin.
7. Hakijan tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastolle) raportti luvan käytöstä 31.12.2027 mennessä.
8. Hakija vastaa siitä, että toimintaan osallistuvat henkilöt noudattavat lupapäätöstä.
9. ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan käytössä ilmenee väärinkäytöksiä.
10. Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana luvan mukaisen toiminnan aikana ja esitettävä vaadittaessa.

PERUSTELUT

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Hakemus kohdistuu yksityisille luonnonsuojelualueille YSA103376, YSA205206, YSA103378, YSA103382. Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kiellettyä puuston

poistaminen ja puuston luontaiseen kehittymiseen puuttuminen, sekä selkärangattomien pyydystäminen. Yksityisellä suojelualueella YSA205206 on erikseen sallittu laidunnus. Muilla alueilla laidunnusta ei ole erikseen sallittu. Alueilla on erikseen sallittua mäntyjen poisto ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti, jos toimenpide edistää monimuotoisuutta alueella. Tällä päätöksellä ELY-keskus hyväksyy liitteenä olevan toimenpidesuunnitelman, jossa toimenpiteenä on istutettujen mäntyjen poisto.

ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksen mukainen poikkeaminen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä vaaranna alueen suojeluperusteita. Hoitotoimenpiteillä pyritään lisäämään matalakasvuista niittyjen pinta-alaa, sekä luomaan paahdeympäristöjä hiekkaharjuihin.

Hakemuksen mukaiset toimenpiteet tehdään Kristiinankaupungin saariston Natura-alueella. Toimenpidesuunnitelman mukaan toimenpiteet vaikuttavat positiivisesti suojeluperusteisiin luontotyypeihin kuivat nummet (40300) ja merenrantaniitty (1630) ja muille luontotyypeille ei kohdistu toimenpiteitä. Toiminnan katsotaan edistävän alueen hoitoa ja Natura 2000 -alueen luonnonarvojen turvaamista kokonaisuutena.

ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksen mukainen poikkeaminen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä vaaranna alueiden suojeluperusteita tai heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Alueiden raivaus on suoritettava oikea-aikaisesti, ennen linnuston pesimäaikaa. Raivauksessa toivotaan voivan hyödyntää jäätalvea koneiden tuomiseksi saareen. Hakemuksen mukaisten toimenpiteiden aloittamista ei voida lykätä vaarantamatta niiden onnistumista. Päätöksen täytäntöönpanoa ei siten voida yleisen edun vuoksi lykätä.

Edellä mainituin perustein ELY-keskus päättää lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n 3 mom. nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT LAINKOHDAT JA MÄÄRÄYKSET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §
Yksityismaiden luonnonsuojelualueiden perustamispäätökset (YSA202987, YSA203238, YSA203241 YSA240003)
Hallintolaki (434/2003) 34 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 mom.
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (2003/13) 19 §
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §

TIEDOKSIANTO

Päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona jakelulistan

mukaisesti ja lisäksi yleistiedoksiantona. Yleistiedoksianto julkaistaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen nettisivulla.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Johanna Kullas,
johanna.kullas@lvv.fi, puh. 0295 027 843

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella vaatimuksella. Valitusosoitus on liitteenä.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Johanna Mykkänen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Valitusosoitus

Listaus hakemuksen mukaisista yksityisistä suojelualueista

MAKSU

Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin ja opetustarkoituksiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

Maksun peruste: valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 § ja 8 § sekä Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskusten maksullisista suoritteista vuonna 2025, (794/2024).

PÄÄTÖS

Hakijalle, sähköisesti

TIEDOKSI

Maanomistajat
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Kristiinankaupungin kaupunki
Ostrobothnia Australis rf
Suupohjan lintutieteellinen yhdistys
SLL Pohjanmaan piiri ry
Suupohjan Ympäristöseura ry
Natur och Miljö r.f.
Sydbottens Natur och Miljö

Tapiola ry
Intresseföreningen för en levande skärgård r.f.

Tämä asiakirja EPOELY/11166/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/11166/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mykkänen Johanna 18.12.2025 11:39

Ratkaisija Kullas Johanna 18.12.2025 13:24